

Administrarea: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17

Sub direcția unui Comitet

Anul X No. 2041 Simbătă 23 Noemb 1913

Se face dovada deplină că de splendidă a fost politica externă a guvernului de colaborare și că de pătimășă a fost campania detractorilor acestui acțiuni:

Se știe formula adoptată de toti acei, pe care succesul guvernului îi doare. Norocul—nu capacitatea guvernului ne-a servit. Căci spuneau ei—pentru că să se creă că a fost alt-ceva de cănd noroc ar trebui dovedit că guvernul de colaborare a prevăzut izbuirea celui de al doilea războiu balcanic.

Prima dovadă s'a produs—declaratiile categorice făcute în astă privință unui redactor al ziarului «Universul» de către M. S. Regel.

A doua dovadă—tot atât de strălucită—o face cuprinsul documentului No. 89 din Cartea Verde, care constituie un raport adresat de d. Maiorescu Majestăței sale Regelui și poartă data de Vineri 8 Februarie 1913.

Iată textul documentului:

După înșărcinarea M. S. Regelui, am fost astăzi la d. G. Gr. Cantacuzino, președintele Senatului, pentru a-i comunica din partea Majestății sale că este de prevăzut peste scurt timp o schimbare a situației în Balcani, care va da prilej României să și manifeste preponderență într-un mod hotărât; că alianța între Bulgaria, Serbia și Grecia—după toate probabilitățile—se va desface în curind și că pînă atunci nu este prudent ca România să aibă o atitudine războinică din contra să-si unească stărițile cu ale Mariorui Puterii pentru restabilirea păcii. Astfel va crește autoritatea României în Europa, și aceasta îi va fi de cel mai mare folos la momentul oportun.

Sublinierile sunt ale noastre—iar detractorii să mai spue un cuvînt dacă mai au și un astfel de trist curaj.

Asupra votului obștesc

Progresul social a provocat neîndoios, o temă de prefaceri din toate punctele de vedere, dar mai cu seamă din acel mentalității noastre.

Nu mai departe de căt acum 30 ori 35 de ani nu dădea nimeni ori cui să se afișeze că e socialist. Cel ce împărtășia asemenea principii se ascundea, nu făcea parădă de ele, ba dacă se găsea în vreo adunare oare care, nega cu putere că ar fi afiliul unor asemenea idei. Si aceasta o făceau foarte mulți, dar mai des acei care aveau o întrebîntare în Stat.

Tot pe atunci trebuia să aibă cineva mare curaj să se afirme partizan al votului universal.

Ori ziceai că ești socialist, ori pretendeai a fi partizan al votului universal, pentru lumea din acele vremuri, era tot una.

Cită schimbare astăzi și în ce scurt timp?

Nimeni n'are nevoie să se mai ascundă. Să fie nu numai socialist, dar anarchist cineva și pentru aceasta nu se iea vre-o măsură contra lui, nici societatea nu se uită cu ochi răi la dinsul. Destul să nu comită fapte de natură și vătămașă ordinea.

Aveam astăzi un partid politic socialist și deci după cum e permis cîi va a se afișa că e liberal ori conservator așa ar îngădăiere a se zice socialist.

Cit despre votul universal, este chestiune la ordinea zilei. Asupra lui se discută și nici vorbă că nu se mai socotește cu ceva contra societății să fi partizan al unui asemenea sistem electoral.

Nu ne ascundem deci astăzi de a arăta că suntem adeptii unor idei ori a altora.

Si cu toate acestea ne ascundem cînd e vorba să arătăm persoanele în care avem încredere că vor dirigui cu înțelepciune lucru public.

Se pane în adevăr în discuția cea mare chestiunea colegialui unic. Se susține că în fond el nu e altceva de căt votul universal.

Fără a lăua pozițione asupra acestor punct, mă mărginesc pentru moment a observa că practicare unui asemenea mod de alegeri atrage după sine o sumă de alte discuții și principii.

Astfel se va discuta de sigur ideea reprezentării proporționale ca și acea a reprezentării minorităților. Tot asemenea se vor manifesta păreri asupra scrutinului nominal sau scrutinul de listă.

Apoi de asemenea se va zice ceva și asupra votului pe față ca și a celui secret și altfel.

Asupra acestui din urmă punct socotește util să ne opri un moment și a face cîteva reflexioni.

Se știe că e un fel de lozincă a se zice: vot universal, direct și secret.

De aceea stiu de mai înainte că ori cîte argumente s'ar putea aduce pentru votul pe față, acesta nu va cîști, curent în favoarea lui nu va fi.

E bine însă ca chestiunea să fie pusă.

Un ziar liberal facea mai dăunăzi imputări guvernelor și cu atât mai mult cînd actual, că nu se interesează de mașina de votare a unui dr. Ruso.

Acel ziar li descria mecanismul și îl lăuda ingeniozitatea cu care mașina șia să ascundă mai bine pe alegător așa că secretul să fie bine păzit.

Franța posedă pentru acest scop ceia ce locitorii ei numesc „isoloir”. Ziaristi francezi zic că de acum înainte cu-

vintul acesta e de domeniul public.

Unul dintre acești dă o fină, dar sarcastică definiție acestui izolator. El zice:

„Isolatorul, ascunzătorul în care poporul suveran se fură să de toate privirile, pentru a-si exercita dreptul său imprescriptibil și a-si proclama voința sa.”

Vedeți dar că măsura aceasta de a se ascunde cetățeanul nu e ceva propriu nouă, de exemplu, ci ea este practică de toate țările și chiar de cele mai înaintate.

Este drept a observa că noi nu taxăm toamă bine pe cei ce n'au corajul opinioñilor lor.

Aici însă, în materie electorală, pare că pentru toată lumea cuvîntele au alt înțeles. Nu prea găsești care să protesteze contra votului secret. Nu se cere numai de căt să ai curaj, să-ți manifeste pe față increderea, ci toate măsurile se ieau pentru a te asigura mai bine de secret. Opiniunea publică se manifestă în acest sens.

Si cu toate acestea n'ar trebui să fie aşa. Cetățeanul este chemat la fecare patru ani să-și exercite dreptul său suveran.

Or se pare că el s'ar zice: „da, sunt suveran, da, sunt venit astăzi să dau pe față dreptul acesta al meu, da, am venit să dau încredere sinceră aceluia pe care în declinătatea conștiinței mele îl socotește a fi cel mai apt, maxi potrivit imprejurărilor.

Însă mi-e frică de primar, notar, preot, profesor, administrator, etc. cari toti, prin fizionomie constituțională sunt delegații mei, de aceea „cer să fiu închis cu lacat și că nimenei să nu poată pătrunde până la mine, ori să ghicească măcar intenționul mele.”

Dacă acest fel de a vedea lucrurile poate fi numit curaj, apoi de sigur e un curaj de a indoasele, de sigur s'ar schimba înțelesul ce altă dată dădeam acestui curvit.

Sunt mulți oameni foarte curațioși cînd e vorba de săvîrșit o acțiune. Merg mulți la rezboiu cu meninătate, săvîrșesc ori sunt capabili să săvîrșe fapte eroice chiar, dar cînd e vorba de urnă, cînd e chestiune de curajul civic, acela adică de a se rosti pe față asupra persoanelor, atunci acel curaj se face mic de tot ori dispără.

Democrația are multe îndatoriri. Prințul astăzi să negrești și aceia ca să ai curajul de a spune lucrurile pe față, de a-ți arăta pe față părările ce ai despre oamenii publici.

Până acum însă nu s'au ajuns nicăieri aici. În presă se atacă cu ceea din urmă inversunare aici oamenii publici, ba ori ce moderări în expresiuni este lasată de o parte. Totuși însă se face sub masca anonimului. Cind ziarul, care se bojește în așa fel, e strins cu ușa scoate înainte un om de pae, pe girant și-l dă răspunsător de tot ce s'ă scrie acolo.

Dacă s'ar cere anume condițiuni giurantului măcar de onestitate și moale titluri de învîțătură, atunci de sigur giurant nu s'ar găsi ușor, dar și ziarul și ar lucra.

Să sperăm însă că procesul acesta de transformare socială va aduce că cetățenii să fie luminați asupra drepturilor de vot, să capete coraj pentru că vor înțelege bine lucrurile și deci să voteze pe față.

V. I. Radu

POLITICE

Răspuns la o infamie

Un ziar—care face concurență săntăgăștilor Bogdan-Pitești—a lansat zilele acestea zvonul că, în cursul audienței delegației comercianților, în frunte cu d. Hagi Tudoraki, la primul ministru, d. Maiorescu ar fi ținut un limbaj insultător pentru d. Al. A. Badărău.

Pentru or-ce om care are o urmă de bun simț știerea aceasta nu însemna că e o ticălosie mai mult a unor calomniatori netrebuchi. De acea nu i s'a dat nici o atenție, n'a fost relevată de noi și nici d. Maiorescu nu putea, desigur, să dăigneze a răspunde la astfel de ticălosii.

D. Hagi Tudoraki, însă, căruia foiaza de scandal în chestie îi atribuia paternitatea zvonului, a crezut că cuvințul să intervie Ziarele Conservatorul și La Politique publică într-adevăr, în numărul de ieri următoarele:

D. D. Hagi Teodoraki, președintele Camerei de comerț, pe care un redactor al nostru l'a văzut, ne-a autorizat să desemneze afirmațiile ziarului „Facla”, căruia atribuie declarări neconforme adevărului cu privire la întrevădere ce dă a avut împreună cu delegația industrieșilor, cu d. președinte al consiliului.

Onor d. D. Hagi Teodoraki nu a făcut comunicări de căt asupra răspunsului favorabil ce a primit de la d. Maiorescu, care a promis delegației să dea toată atenția transporturilor pe c. f., de îndată ce va termina cu preocupările externe și nu a avut să se pronunțe asupra unei alte chestiuni, cu atât mai puțin asupra reporturilor dintră miniștri.

Declarăriile ce se atribuie, în această privință, sunt neexacte și d. D. Hagi Teodoraki le desmîntă.

Dezmîntarea ie complectă, de-săvîrșită. Ziarul în chestie a mințit, a mințit cu nerușinare.

Ce însănu însă în vastă și dubioasa lui activitate ziaristică o ticălosie mai mult?

ENOTA ZILEI

Ce e de afiat...

Acum cind d. ex-chimist Șumuleanu s'abăt reporter la d. Bogdan Duică în a-faceri de mobilizare, iată ce am dorit să descoreșpe d-sa.

Ce sumă anume a subscrise patrioticul iasen A. C. Cuza în folosul mobilizaților este vară?

După că stim, n'ă rămas om cu dore de mină—și slavă domnului economist Șumuleanu e chibbur de-abinele—care să nu fi contribuit la această inițiativă de ajutorare sociale.

Așa dar să afle reporterul acreditat: ce sumă a subscrise unde a depus-o; ce număr poartă chitanță.

Cercetările trebuie să fie discrete, căci, din exces de modestie fară îndoială, numele d-lui Cuza nu s'ă tipărească în listă publică oficială, ori particulară.

Se asteaptă rezultatul anchetei șumuleiste.

Părările altora

Cind scrim aceste rânduri, suntem și cu mulți dintre compatrioii noștri și cu toată discrepanța iesulicului „de modo nemo sciat” — își vor fi schimbă „convingerile”, pe care unii interesati vor fi căutat să le întroneze în cugile masselor, — privitoare la ultima acțiune diplomatică a României și a conducătorului el-d. Take Ionescu, anume în pacea greco-turcă.

Fapt evident este că ori care ar fi înadvăr convinsere pe care ne-am face-o — în de-nol — despărțire cutare acțiune sau om, — țedind la un loc și autod interese protivnice, care pot da loc la patemi și jocuri, — nimeni nu ne poate cumpăra și judeca mai bine, de căt străinul, care vede, neîndoelnic, prin prismă obiectivă, ceea ce noi cumpăram cu sentimentul.

După toate atacurile și dezfavorabilele acțiuni — naționale — ale acțiunile d-lui Take Ionescu la Atenea — presa străină vîne să spună ea cuvîntul hotăritor, —

Ziarele tuturor jănilor vorbesc de dinșă, și de împrejurările la legătură cu ea, de urmări și de urzitorul ei.

Chiar „Novata Vremia” găsăște: „Influența diplomatică rusescă a dat gres, atunci cind Bulgaria și-a întors armelor contra ollaflor lor, picinând propriul înfringere. Și atunci — lărzi — marii puteri loalătă, și nici Rusia, individual, n'au izbutit să stăvilească măcelul fratricid, ci tocmai România, — iar acum la cîrtea Regelui Carol și a cabinetului său, Tarcia și Grecia au încheiat o pace care nelindoeinic va fi stabilită și durabilă.”

Pe altă parte zarele engleze se întreacă care de care, în a recunoaște marele rol pe care d. Take Ionescu l'a avut în încheierea acestei păci. Să „Birmingham Daily” și londonezul „Observer” nu se lasă mai prejos tu a acorda ministerului român, cele mai măglitoare laude.

Cum vedem străinătatea pare a avea cu total alte păreri față de acțiunea diplomatică a d-lui Take Ionescu, de cum le-ar avea mulți din noi, — și de sigură după cum spuneam la început — aceste păreri nu pot fi de căt cele juste, ele ne-cuprinzind nici o parte de interes sau de patină.

E o lecție ce ni se dă, ca multe altele, dar care, ne temem, va rămine tot atât de infructuoasă.

Dinu

MICI POLEMICI

„Cuvîntul” zice că în Moldova plutește amintenâtoare, umbra d-lui Badărău.

„...Lor nu era greu să le facă umbră, la toți!

Cită dreptate am l-își intitulă un articol d. Em. Protopopescu-Pake.

Ce e de mirat? Directorul „Dreptății” are toată Dreptatea de partea lui.

In săptămâna următoare:

Privești în urmă, atât amar de drum sfătu degeaba; privești înainte și vezi neantul...“

Noi le-am spus-o de mult...

E o mică și veche manie a lui A. C. Cusa de a salata cu

Karl-Heinz, Karl-Heinz, unde și-i Heidelbergul său de altă-dată, cu veselie vastră nebună și cu iubirea voastră curată și sfântă? De ce nu ascultă? Azi studențimea nu mai cintă și nu mai înșește; eame severe și ridicole discursuri în chesuri... naționale.

Noi suntem culpabili sau ei?

Natura a stabilit legi peste care nu trebuie să păsești, și nu le poti dispărui fără a fi pedepsiți. Nu veni timpul cind să ținem discursuri lungi și reci, dar nu va mai veni timpul cind să cintăm și să iubim.

Sunt un culpabil?

O, erum, erum, erum
O quae mutatio rerum!

D. Botez

Societate berlineză pentru Balcani

— De la corespondentul nostru special —

Acum cîteva zile s'a constituit în Berlin o mare societate pentru a proteja exportul produselor germane în Balcani.

Scopul societăței e în primul rînd a avea în foarte centrele principale din Balcani cite o persoană de încredere, care vor da orice lămuriri referitoare atât exportatorilor cit și cumpărătorilor din țările balcanice.

Camerile de comerț și consulatelor danări nici o cheituală, referințele cerute marilor fabrici și caselor de export.

Conducerea societăței e încredințată următoarelor 12 persoane, șefii marilor fabrici și caselor de export, care formează presidiumul societății și următoarelor 20 de persoane, care formează consiliul de administrație:

1. D. Ackermann, șeful firmei Ackermann și Co, München.

2. Director Dessauer, din firma Frister și Rossmann, Soc. pe Acțiuni.

3. Director Blum, în firma Anhalt, Masch. Act. Ges.

4. A. Hirsch, în firma Kopfer și Messingwerke, Act. Ges.

5. Directorul dr. H. von Jacobs al soc. Levante Linie, Hamburg.

6. Director Lexin, în firma Berlin-Gutenberg, Hatfabr. Act. Ges.

7. Kommerzjäger Kirchner în firma Act. Ges. Kirchner, Leipzig.

8. General-direct. Zörner în firma Masch. Bau Aust. Humboldt.

9. Baurat a | D. Münchow, Berlin Frieden.

10. Geh. Kommerz, I. Schlossmann.

11. Membru al Reichstagului d. Stöve direct. general, Chem. Fabr. A. G. in Zeitz.

12. Director Arthur Vrancken în firma Speditions A. G. Köln.

Consiliul de administrație se compune din următoarele persoane:

1. Consulul general serbesc I. Auspitzer, München.

2. Cons. gen. grecesc Adelssen, Berlin.

3. Alexanderwerk A. v. des Nahmer, Remscheid.

4. Anergesellschaft. Berlin.

5. Dr. Dörkes Boppard, redactor șef al Național Zeitung.

6. Dr. Arthur Domig, avocat, Berlin.

7. Carl Ernst și Co. Akt. G. Berlin.

8. Gasmotorenfabr. Akt. Ges. Köln.

9. Gasmotorenfabr. Dentz, Köln.

10. Robert Haberling, cassa de Spedition.

11. Banquierul Alex. Hertz.

12. I. W. Hofmann, fabrica de vagoane Breslau.

13. Sindikus dr. Ernst Jäckh, Berlin.

14. Max Koll, A. Ges. Chemnitz.

15. I. G. Kretschmer și Co. Frankfort a | M.

16. Dr. Lülsdorf, Köln, (avocat).

17. Director general Emil Pinkau, Leipzig.

18. A. Schaefer Berlin, Wilmersdorf.

19. Frații Schoeller, Düren (Rheinland).

20. Karl Zeiss, Iena.

Societatea s'a adresat la cele mai principale Casse de export și fabrici care se interesează pentru exportarea produselor lor în țările balcanice cu rugămintea, că să nu se mai tipărească numai în limba franceză, catalogele și Preis courantele ci și în limba română pentru a fi în demind tuturor. Totodată vor fi protejați tinerii români care vin în Germania numai la mod treacător pentru a studia limba germană și o branșă oare-care. Astfel de tineri vor fi plăzi la casele de export din orașele principale din Germania și Camerile de comerț vor fi invitate a face cunoștință societății acele firme care se declară gata a primi astfel de tineri ca voluntari.

Societatea e înscrisă în registrul tribunului din Berlin ca societate juridică și morală.

Sediul e Berlin W 35: Lützow Strasse 89, unde au să adrește toate corespondențele.

S. Z.

De Inchiriat

Casele Str. L. Catargiu, 17
Camere, băi, apă, canal, grăjd, etc.

De vînzare Trăsura caină și 2 cai de trăsura, jum. singe.
Str. Lascăr Catargiu, 17.

INFORMATII

Precum se știe, în zilele de 23 și 24 Noembrie, are loc în Iași, al treilea congres al Societăței Femeilor Ortodoxe.

D. Al. A. Badareu, care sosește Duminecă dimineață în Iași, va lăpu parte la serbarea inaugurării școalei superioare de fete și frebeliane, a Societăței, care are loc în aceeași zi.

Camera deputaților va fi reprezentată la acest congres prin d. N. Cananau, care a fost delegat cu aceasta.

D. A. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, care a plecat acasă în Capitală, se va reîntoarce Duminecă dimineață la Iași.

Zilele acestea se va depune pe biroul Camerei, proiectul de lege prin care se înființează catedra de clinica oftalmologică pe lângă facultatea de medicină din Iași.

In proiectul pentru deschiderea de noi credite pentru cursul budgetar 1914, care se va depune Marți pe biroul Camerei, este prevăzută suma de patru milioane pentru complecarea atelierelor la C. F. R. din Iași, pentru a putea efectua lucrări pentru repararea de mașini și reparări și construirea de vagoane.

Reparația pe conductă de la Timișoara fiind terminată, apa a fost redată conductei, așa că cel mult pînă mine dimineață, va fi distribuită în oros.

In astă seară vor sosi în localitate d-nii deputați transilvăneni Iuliu Maniu și Aurel Vlad, pentru a lua parte la desbatările de mîne ale societății ortodoxe.

In locul defunctei Elena Mirzescu a fost numită inspectoare a școalilor profesionale de fete d-na Charlotte Adelsberg, directoră a școalăi profesionale gradul II din București și care a demisionat acum din învățămînt.

Se crede că d-na Elena Vădărescu, mare scriitoare, va sosi în Iași Simbătă ori Duminecă. D-na se va interesa de proiectul organizării cercului „Analelor” în Iași.

In urma deciziei ministerului de culte, s'au înființat în județul și orașul Iași, următoarele școli complimentare: oraș la școală No. 4; județ, în comunele Coarnele Caprei, Prisacani și Vlădeni.

In invățămîntul secundar al băieților din Iași, sunt vacante 8 ore de limba franceză.

D. I. Istrati, impiegat clasa întâi la administrația financiară Iași, a fost avansat subșef de secție și mutat la Galați pe ziua de 16 Noembrie.

D. Iacob Heul, fost agent de constatare a fost numit impiegat definitiv clasa II-a, în locul d-lui Istrati.

Duminică 24 Noembrie cu ocazia congresului societății ortodoxe naționale a femeilor române, un parastas se va oficia în catedrala mitropolitică de I. P. S. Mitropolitul Pimen, pentru soldații morți în Bulgaria.

Epitropia Sf. Spiridon a primit anul acesta 600 de cereri de ejectorare, cu lenape și bani, din fondurile ce se împart cu ocazia hramului Sf. Spiridon.

De azi au început a se mai primi cereri, de oare ce tabloul a și fost alcătuit de d-nii efori Rieger, Kogonat și Cristea.

Fondul ce se împarte din donațiunile: Elena Manu — 11.000 lei, soților Suciu — 1000 lei, și Anton Gerianu 200 lei.

D. N. Duca a fost numit invățător la școală din Hilița, comuna Costulenii, în locul invățătorului N. Munteanu, transferat la școală din Sculeni.

In urma modificărilor făcute, președintia la conferințele lunare ale instituțiilor vor fi:

D. E. Cosmăță la S. I. școală „Gh. Asachi”, N. Ionescu la S. II școală „M. Găgăuzianu”, D. Sachelarescu la S. III școală „V. Adamachi”, I. Apostol la S. IV școală „Principele Ferdinand”, și d. C. Brădină la Tg. Frumos.

In întreprinarea oaspeților care să se întrunesc dimineață, pentru a participa la congresul societății Femeilor ortodoxe, va fi și o delegație a preoților din localitate.

Această delegație se va ocupa în primul loc de găzduirea preoților din Bucovina și Ardeal.

Tot în vederea acestui congres au să se întrunesc în localitate un mare număr de preoți din județ.

Consiliul de higiene al orașului, va fi convocat în cursul septembriei viitoare. Consiliul se va ocupa de circulațile direcționale generale a serviciului sanitar, în ceea ce privește prevenirea bolilor.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a sărit astăzi dimineață în localitate cu acceleratul de 750.

D. avocat Lupașu din Botoșani ne spune că nu este exact că d-na ar fi plecat în ziua cind marțorii d-lui Teodorescu, profesor la conservator, ar fi putut să-l găsească încă în Iași.

D-na declară că se astăzi la dispoziția marțorilor d-lui Teodorescu.

D. dr. Flor a adresat tuturor mediciilor din oraș o circulară cu privire la posibilitatea ivirii unor cazuri bolerice, atrăgându-le atenția că laboratorul de higiene și la dispoziția medicilor pentru analizele ce le-ar crede necesare în stabilirea diagnosticului.

A apărut „Monitorul Cassei Centrale a meserilor” cu data de 15 Noembris.

Pentru astăzi la 5 p. m. va fi convocat consiliul de higiene al orașului.

In momentul cind scriem răndurile acestea apa nu a fost încă redată orașului. Vechele cismeile salvează populația de sete fără a satisface trebuințele.

Directiunea școalei de sericultură „Vitimescu-Mironeanu”, din str. Lascăr Catargi No. 14, a aranjat o expoziție în localul școalei, pentru cîteva zile, în cîrcea congresului societății ortodoxe a femeilor române.

Congresiștii vor vizita expoziția, în mare număr, având ocazia a privi lucruri de o mare valoare.

Părintele unei elevi din cl. I a școlăi comerciale superioare ne arată că elevul a fost crunt băut de către părintele Pal, profesor de germană.

Populația orașului nostru a avut plăcute surpriză de a cumpăra, în aceste urmă zile, pește cu un preț mult mai redus ca de obicei în urma autorizației ce a dat administrația comună și poliția înțelește de a se desface peștele în afară de pielele publice.

Ziarul „Le Temps” se ocupă în mod elogios de un volum nou al d-lui Al. A. C. Starza în editura Plon-Nourrit și într-o lăzăriște „Europe orientală” și rolul istoric al Macrocordătilor 1860-1730.

Aseară cu deosebit succés s'a jucat de către trupa Jolly Dnbosc piesa spirituală a lui Capus: „Les deux écoles”. Astă seară „Les Eclaireuses” Despre trupă și piesă vom vorbi mîni mai pe larg.

Astăzi la orele 2 a avut loc la cimitirul Eternitatea înmormântarea preșiderii Maria C. Știubei născută Brînză.

D. dr. Jean Manolescu a fost numit conferențiar la clinica oftalmologică a facultății de medicină.

Un incident provenit din neglijență a distrus locuința lui Mihai Trocăcă și a gireadă a locitorului G. Lilov, ambii din Băiceni.

Se fac cercetări.

Necunoscuți rău-făcători, prin spărgere s'au introdus în drăgușana lui Iosif Leibovici din Tigănași, furind o mare cantitate de mărfuri precum și sumă de 140 lei.

In aceiasi noapte s'a furat din hambarul curței din Tigănași o însemnată cantitate de alimente.

Cercetările n'au dat încă nici un rezultat.

Focul a distrus complet casa locitorului Gh. Tăușanu din Popești.

Incendiul a provenit din imprudență uinii copil.

Administratorul moșiei Cilibiu, Lupu Smilovici, angajind acuia cîteva timp ca vezetor pe un oare care Gheorghe Lazăr și trimindu-l la Iași cu trăsura cu doi cai spre a aduce pe stăpîn la moșie, din cui s'a făcut nevezit cu trăsura cu tot.

Dinindu-se de veste companiei de jandarmi, și făcându-se cercetări, s'a dat de urmă în comuna Comarna; văzindu-se aproape prins, numitul deshamă caii de la trăsura și încălcând veni spre Iași, unde dind dramul cailor pe șestă cetețăuia el a dispărut.

Se fac cercetări pentru prinderea lui, bănuindu-se a se fi refugiat în Iași.

Aseară pe la orele 8 un incendiu s'a declarat la casel d-na Nițescu din strada Sturzoaei nr. 7.

Astăzi, cu trenul de 3, sosesc primii oaspeți din Bucovina în vederea congresului societății Femeilor ortodoxe care se deschide mîine în localitate.

25 Transilvăneni vor fi găzduiți la Seminarul Veniamin.

Judiciare.—Cartea de Apel secția II-a a admis cererea d-nei Adela Kogălniceanu și suspendă până la judecătorea recursului făcut la Casată, executarea deciziei acestei Curți, dată în procesul cu I. Igrișanu, cu condiție ca să depună o națiune de 150 mii lei că este valoarea arzeniei anuale a moșiei Șinboeni, plus 2000 lei cheltuieli de judecată.

Aceeași Curte a admis apelul făcut de d-na Maria și Anton Roznovanu în contra sentinței Trib. Iași s. I și obligă pe numiții apelanți că să întârzie sămătă 23 Noembrie orele 6 p. m. să plătească d-lui D. Taci suma de 3177 lei 15 bani, în caz de neexecutare să declară reziliat cu începere de la 1 Octombrie 1911, contractul de arendare a moșilor Frăsuleni-Soroca-Sendreni.

De asemenei Curtea a admis apelul făcut de avocatul statului din Iași pentru ministerul domeniilor contra sentinței trib. Iași s. I; respingând apelul printului Barbu Știbei contra acelei sentințe; admite în parte apelul d-nei Elena D. Sturza; reformă sentința primilor judecători și obligă pe Barbu Știbei să devase în stăpniarea ministerului domeniilor, portiunea de teren neinscrisă în planul d-lui inginer Svinčinski; admite cererea de chemare în garanție formulată de Barbu Știbey contra d-nei Elena D. Sturza și în consecință condamnă pe acesta să plătească reclamantului B. Știbey 2400 lei valoarea terenului, plus 1000 lei cheltuieli de judecată.

Carta de apel s. I a primit azi apelul antreprenorului Chisilovici, condamnat de trib. Iași s. II la 15 zile închisoare, pentru omor prin imprudență și lăsată de ori ce penalitate.

Cuprinsul actelor diplomatice

— Textul actelor —

Raportul d-lui Take Ionescu.—Tergiversările d-lui Daneff.

Nu s'a renunțat la Silistra.—Raportul d-lui Mișu.

Continuă spionarea documentelor cuprinse în Cartea verde.

Din cele remanente pînă acum și din documentele produse, s'a văzut că în Ianuarie 1913, din cauza tergiversărilor bulgare, România era gata să occupe teritoriul pretins să mobilizeze și să declare de răbobi.

De la acest lucru grav, România a fost reînțuită prin sfaturile persistente ale maiorilor, puterii cu atare demersă ar însemna deslănțuirea răbobiului European.

In privința rostului d-lui Take Ionescu la Londra—rost săt de contestat și criticat—precum și dacă d-sa a declarat sau nu dacă renunță la Silistra, Cartea verde cuprinde acție, care învederează pînă la evidență și valoarea acțiunii d-lui Take Ionescu și inexactitatea faptului că s'ar fi renunțat la Silistra.

In ce privește punctul întări, documentul No. 50, care constă în scrisoare a d-lui Take Ionescu către d. Maiorescu este cit se poate de important și de aceia il trăsucem în întregime:

Scrisoarea d-lui Take Ionescu către d. Maiorescu

București 9 | 22 Ianuarie 913

In urma expunerii orale ce am avut placerea să vă fac despre călătoria mea la Paris și Londra, cred că nu este incit să pun și în scris punctele esențiale. Ele vă pot servi, împreună cu copile de scrisori de la d-nii Poincaré și Daneff, pe care deja vă am remis.

După cum deje v'am arătat, din conversațile mele foarte numeroase cu d-l Poincaré la Paris, cu Sir Edward Grey și ambasadorii la Londra, a reesit pentru mine convincerea absolută că toate puterile, în frunte cu Germania și Anglia sunt hotărîți pacifice și vor face tot posibil ca răbobiul general să fie evitat. Am și credință că vor reuși în sfîrșit lor.

Din această cauză acțiunea noastră este privată ca de natură să impiedice sau să intîrzi încheierea păcii, prin speranță pe care o poate da Turcilor, deci privită cu răceală.

In schimb, tot din pricina setei de putere, toate Puterile sunt foarte inclinate să dea sfaturi la Sofia în favorul nostru, căci nimici nu ne discută dreptul la o oare care satisfacție.

De un răbobi întro noi și Bulgaria nu vrea să audă nimic, iar contele Ben Keendorf m'a lasat să înțeleg, de și în termeni diplomatici, că un asemenea răbobi ar putea avea consecințe grave și neprevăzute. Înțelesul: Rusia nu va sta să privească.

Cu d. Daneff nu m'am văzut de către trei ori, cîte trei dătări față cu d. Mișu care a luat parte la conversație.

La prima întâlnire, nu ne-a oferit de căte două colțuri de pămînt, cari intră în Dobrogea noastră.

La a doua, m'am explicat cu el în privința incidentului cu Poincaré, incident

Direcționea generală a serviciului sănătății, a înștiințat serviciul sanitar al orașului și al județului de a continua cu stricteță măsurile de prevenire în contraholerei, așa că să nu fim surprinși în primăvară.

Zborurile celni mai întâznește aviațor parizian Pégoud, care au avut loc la București în zilele de 16 și 17 Nov. a. c. au fost cinematografiate de casa Pathé-Frères.

Aceste zboruri care au nimit lumea întreagă vor fi absolut exact redate pe planza cinematografică Pathé-Frères din spațiu sălăză la Cerculul Sidoli, astăzi seara Vineri 22 Noembrie.

Noul program cinematografic de astă seara cuprinde între alttele:

Moartea civilă, după piesa teatrală cu același nume. Adăptare splendidă, scenariu foarte bogat. Interpretare fără seamă datorită celor mai valoroși artiști ai scenei italiene. (2 părți).

Pasiune brutală. Desfășurare senzațională în 2 părți.

Cel mai nou număr din Pathé-Journal cu telegramele insufluite din lumea întreagă.

Cinele pădurarului, scene foarte humoristice.

Artistul Vero înaintecul imitator de instrumente muzicale, voci și diferite tipuri, apără în persoană (într-acumul să 3-lea și al 4-lea) în admirabilele sale creații.

Artistul Vero apare și la reprezentările de matină.

Programul cinematografic nu va fi scurta, ci va cuprinde ca de obicei patru părți mari.

Mini Simbătă 23 Noemv. matine la 4 1/2 ore ziua și reprezentări serale la 9 ore.

Noua orchestră sub conducerea talențatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

Preferitele posibilități de rectificare a fruntrariei, însă aceste conversații erau pur academic și nu aveau nici de cum un caracter definitiv. Erau mai mult întrebări puse d-lui Daneff pentru a afla în cea ceașă părere cu d. Sasonov.

Cind însă d. Daneff a declarat că nu poate acorda de către ceea ce recunoaște în procesul-verbal aici anexat, guvernul Român era nevoie să-și mențină punctul său de vedere, care corespunde situației create prin atitudinea delegatului bulgar.

Cum instrucțiile d-voastre prescrin să termin repeade cu d. Daneff, a trebuit să semnez procesul-verbal în redacția lui actuală. Altfel d-sa refuza să semneze și n-am fi avut nimic la mină mai pozitiv pentru negocierile noastre ulterioare cu Bulgaria.

D. Daneff a recunoscut că prezentul proces-verbal, cu toate divergențile, va servi drept bază pentru negocierile ce vor urma între ambele guverne.

N. Mișu

De aici încoară în faza mediației propuse pentru prima oară de ministru englez Sir George Barclay, în numele lui Sir Edward Grey, ministru afacerilor străine englez.

Toată corespondența diplomatică dela 6 Februarie înainte este exclusiv preocupată de condițiile în care se va face mediația noastră și de grăba pe care o punea guvernul român ca, conferința de la Petersburg să-și dea cît mai repede hotărîrea.

Documentele din acest interval de timp pe lîngă că dovedesc enormă muncă și marea destăinutie a guvernului, arăta din

primul moment că în ce privește cedarea Silistrei, tripla alianță și mai cu seamă Germania, ne era în total favorabilă, Anglia ostilă, Rusia nehotărâtă, iar d. Décastel decis dinaintea de a fi de acesași părere cu d. Sasonov.

Cu privire la atitudinea ostilă a Angliei și mai cu seamă a opiniei publice engleze, credem foarte interesant a reproduce raportul d-lui Mișu din 19 Februarie 1912 și care constituie documentul No. 100.

Cu aceasta de altfel încheiem pentru astăzi publicarea documentelor.

Ministrul Plenipotențiar al României la Londra către Ministerul Afacerilor străine.

Ostilitatea de pînă mai dăunăză a presei engleze față de drepturile noastre se explică, în parte, prin considerații cunoscute de politică generală.

In timpul din urmă, însă, s'a produs o schimbare, grație lipsei de tact bulgară, și mai cu deosebire a d-lui Daneff, în tratativele de pace de la Londra, și grație curajului unor din amicii nostri de a ne lăsa spărarea prin unele reviste și ziară.

Atitudinea mai nepărtinitoare a presei în privința noastră se datorează, în cea mai mare parte, influențelor relațiilor personale ale d-lui Take Ionescu printre publicații cu vîză din Europa.

M. Mișu

Doctorul C. I. Parhon

Profesor de Clinica boalelor nervoase și mentale.

S'a mutat în str.

Anastasie Panu 8

Consultanți 6-7 seara

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei”

Serviciul Telegrafic

Vot de blam guvernului german

Cancelarul fluerat în Reichstag.
— Dezaprobația procedării în afara
cerea din Zabern

Berlin. — Sala de sedință a Reichstagului e tixită de lume. Se continuă discuția interpellărilor asupra evenimentelor din Zabern.

Cancelarul imperialului, d. Bethman Hollweg în cînvîntul și răspunde într-un ton extra ordinat de agitat.

Expune corectitudinea acțiunii guvernului și necesitatea de a se fi întrebărată forță amată, spune că, nu trebuie să se nască prăpăstie între civili și militari. Guvernul a căutat să lege definitiv Alsacia-Lorena, de restul imperiului.

Dreapta și stînga au provocat numeroase tumulturi, ironizând și fluerind pe orator.

Cind d. Daneff mi-a spus că mă roagă să intervin la București ca să se primească ca propunerile sale, i-am răspuns textual: „Vraiment, vous me mettez dans l'impossibilité de faire quoi que ce soit. Je m'attendais à ce que j'aille avec vous une forte bataille sur la ville de Silistra. Je m'attendais aussi que nous nous battions sur la question de Balcik; mais pour tout le reste, pour ce trou de Kavarna, par exemple, je croyais que cela irait de soi. Vous acceptez le principe, mais vous ne m'offrez pas quelque chose d'assez sérieux pour servir comme base d'une discussion.”

Cind d. Daneff mi-a spus că mă roagă să intervin la București ca să se primească ca propunerile sale, i-am răspuns textual: „Vraiment, vous me mettez dans l'impossibilité de faire quoi que ce soit. Je m'attendais à ce que j'aille avec vous une forte bataille sur la ville de Silistra. Je m'attendais aussi que nous nous battions sur la question de Balcik; mais pour tout le reste, pour ce trou de Kavarna, par exemple, je croyais que cela irait de soi. Vous acceptez le principe, mais vous ne m'offrez pas quelque chose d'assez sérieux pour servir comme base d'une discussi-

on.”

A fost inebriabil, a insistat să mă roagă să îndulc guvernul român să primească această propunere a sa.

Din limbajul său am tras eu concluzia că nu era ultimul său cînd, că în cea ce privește Medgidia-Tabie, d. Daneff mi-a spus că treașă să fie o eroare, dar a adăugat: „je vous prie de ne pas insister sur cette demande, car Silistria sans les forts devient une enclave qui ne pourra que déperir, et sera ainsi une source de future difficultés entre nos deux pays.”

Cind d. Daneff mi-a spus că mă roagă să intervin la București ca să se primească ca propunerile sale, i-am răspuns textual: „Vraiment, vous me mettez dans l'impossibilité de faire quoi que ce soit. Je m'attendais à ce que j'aille avec vous une forte bataille sur la ville de Silistra. Je m'attendais aussi que nous nous battions sur la question de Balcik; mais pour tout le reste, pour ce trou de Kavarna, par exemple, je croyais que cela irait de soi. Vous acceptez le principe, mais vous ne m'offrez pas quelque chose d'assez sérieux pour servir comme base d'une discussi-

on.”

In cea ce privește inexactitatea afirmării d-lui Daneff, documentul No. 61, care constituie un raport al d-lui Mișu, reprezentantul nostru la Londra, e caracteristic și de aceea îl reproducem în întregime.

Take Ionescu

Serviciul Telefonic

Audiența d-lui

I. Brăteanu

București. — D. Ionel Brăteanu șeful partidului liberal a fost primit astăzi în audiență de S. S. Regele.

Greva de la Sulina

București. — Greva muncitorilor din Sulina continuă. Tratativele dintre agenti și muncitori n-au dat nici un rezultat.

D. comandor Stroescu, comisar maritim a avut o consfătuire cu șefii autorităților locale, pentru a-i da o răspunsă asupra măsurilor ce sunt de luat față de greva muncitorilor.

Incident de frontieră

București. — In incidentul de la granița rus-roșină, unde un grănicer rus a fost împăcașat de un grănicer român, se va numi o comisie mixtă, care să ancheteze cazul.

Petroleul românesc în Rusia

București. — Guvernul rus a cerut celui român ca acesta din urmă să înlesnească mijloacele pentru exportul în Rusia al petroleului.

In Rusia, preșul petroleului a ajuns atât de mare încât, pentru Basarabia și regiunile mai apropiate de fără România, îi convine Rusiei să importe petrol din România.

Pentru a corespunde dorinței guvernului rusesc, ministru lucrărilor publice a avut astăzi o conferință cu directorul general al C. F. R., cu care ocazia s'a discutat asupra acestei chestiuni.

In curînd, și chiar înainte de a se transforma halta Nicolina în o stație mare, cu rampă mare pentru vinuri și altele, așa cum s'a proiectat, se va face o halta și linii speciale pentru a putea transvada petroleul din vagoanele-cisterne de pe liniile românești, în vagoanele de pe liniile mai late rusești.

Intrunire publică

București. — Duminică în 24 Noembrie la orele 2 după prînz, va ave

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naționale.

Iași—Strada Ștefan cel Mare Nr. 13—Iași

Mare depozit complet assortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Tesațura” Iași

Societate anonimă

Tot soiul de Tesațuri de bumbac, uniforme scolare, dozuri, diverse americii, chioane, băchete, Pănică de casă.

Malteză, zefiruri, atică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA”

Societate anonimă

Pentru industrie de tricotaj—Iași

Flanelă

Ciorapi

Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Syva” Iași

Parfumuri, Săpunuri de toaletă și Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiana a industriilor

„Textile” Iași

Sireturi pentru ghete, sireturi pentru rochii de bumbac și lână, suțase de bumbac, lână și matasă. Urechi de piele și cizme. Beze tricolore și fașe de Botez. Filii de lampă și de scăparat. Beze pentru covoare. Sireturi de metal, sireturi pentru haine de bumbac și lână, negre și colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiterii și chingi gata cu cătărămi pentru cai.

„DOROBANTUL”

Fabrica Națională de produse textile

Max I. Schapira—Ploiești

Postavuri, Paturi militare, Postavuri și Paturi de confort. Dimine, Flanelă de Brașov, etc.

ZÖRISCH et Co.

Societate în comandita

SALURI DE LÂNĂ

25%

ECONOMIE

prin întrebuițarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA” București

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHE FRERES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentări în fiecare seară la orele 9

Duminicale, Simbiole și Serbătorile

MATINEURI LA OARA 3

La reprezentările noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘI ÎNȚIȚICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

— Manevrile armatelor pe uscat și pe mare —

INVENTIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele insufluite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea loală.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Magia nea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anumite aranjată pentru Reprezentări cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

ANCORA

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieții și de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne și No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concessionată pentru România prin înaltul decret domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de geranții la 31 Decembrie 1912

Lei 215 Milioane

Bezovre de premii și de fond. societăților

Lei 190 Milioane

Asigurări lifeitate

Lei 478

Situția asigurărilor la 31 Dec. 1912

Lei 632 Milioane

Cauțiunile depuse în Casă de depozitori din București, pentru asigurări din România

Lei 7,781,500

Avantajii deosebite ce societatea „Ancora” (Anker) acordă asigurărilor săi:

Inaccesibilitatea poliției.

Prilejirea automată.

Reducția asigurării.

Drept de împrumut.

Politia universală.

Plata imediată a capitalului asigurat.

Preț mare de recumpărare.

Schimbarea ocupațiunii fără importanță etc.

Societatea „Ancora” încheie:

Asigurări pe caz de viață și deces în combinație cu acutisarea de plată pre-

rioră în caz de invaliditate și oferirea unei rente de 10 la sută din suma asigurării, precum și rizicul de războiu

contra platelor unei taxe unică de evi-

tenta de 2 la mie din suma asigurată.

Asemenea toate celelalte combinații moderne—cu și fără examen medical.

Direcția pentru România

BUCHARESTI

Agentul general pentru Iași,

JOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU Nr. 168

(înălță strada de Sus)